نىدەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ مەن ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇدى ئىبر تۇتاس جوسپارلايىق

بۇقارانىڭ "استىعن"، "كوجە قاتىعن" بار كۈشپەن قورعايمىز

ـــ اۆتونوميالى رايونىڭ قاتىستى تارماقلارىنىڭ جاۋاپتىلارى ماڭنزدى حالىق تۇرمىسى تاۋارلارىمەن قامداۋدى قامتاماسىز ەتۋ، باعانى ورنىقتىرۇ قىزمەتى جونىندە تىلشىلەردىڭ سۇراۋىنا جاۋاپ بەردى

قۇزىرلى جاريالاۋ . اۆتونوميالى رايونىڭ داعدىلى اقپار جاريالاۋ ماجلىسىندە

□ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ئىتلىشى شى شين

باعا ورنىقتى بولسا، بازار ورنىقتى بولادى، حالىق كوڭىلى ورنىقتى بولادى.

استىق، مايى، ەت، جۇمىرتقا، ئسۇت، جەمىس ـ جيدەك، كوكونىس سياقتى ماڭنزدى حالىق تۇرمىسى تاۋارلارىمەن قامداۋدى قامتاماسىز ەتۋ، باعانى ورنىقتىرۇ قىزمەتىنە وسكەلەڭ ئمان بەرۋ، «ماڭنزدى حالىق تۇرمىسى تاۋارلارىمەن قامداۋدى قامتاماسىز ەتۋ، باعانى ورنىقتىرۇ قىزمەتىن ناعۇرلىم جاقسى دەڭگەيدە ساقتاۋ جونىندەگى حابارلاندىرۇدى» جاساپ شعارىپ، بۇقارانىڭ "استىعن"، "كوجە قاتىعن" شىن مانىندە ويداعداي قورعادى.

12 ـ ايدىك 10 ـ كۈنى اۆتونوميالى رايوندىق حالىق ۇكىمەتىنىڭ اقپارات كەڭسەسىندە اشىلعان اقپار جاريالاۋ ماجلىسىندە اۆتونوميالى رايوندىق اۇدل شارۋاشىلىعى، اۇدل ـ قىستاق مەكتەرمەسىنىڭ، ساۋدا دىستەرى مەكتەرمەسىنىڭ، بازاردى باقىلاۋ ـ باسقارۋ مەكەمەسىنىڭ، شينجياڭ پوچتا دىستەرىن باسقارۋ مەكەمەسىنىڭ جاۋاپتىلارى رايونمىزدىڭ ماڭنزدى حالىق تۇرمىسى تاۋارلارىمەن قامداۋدى قامتاماسىز ەتۋ، باعانى ورنىقتىرۇ قىزمەتى تىلشىلەردىڭ سۇراۋىنا جاۋاپ بەردى.

سۇراۋ: قازىر رايونىمىزداعى كوكونىس، مال شارۋاشىلىعى ونىمدەرى ئوندىرىسىنىڭ قامداۋ جاعدايى قانداي؟ اۆتونوميالى رايون قانداي شارالاردى اتقارىپ، بيىل قانداي كوكتەمدەگى بۇقارانىڭ "كوجە قاتىعن" قالاي قامتاماسىز ەتەدى؟

جاۋاپ: بيىل جىل باسىنان بەرى اۆتونوميالى رايون ىندەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ مەن ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇدى جوعارى ونىمدەلمەكپەن ئبر تۇتاس جوسپارلاۋعا تابانداي بولىپ، "كوجە قاتىق" ونىمدەرىنىڭ ئوندىرىسىن ورنىقتىرۇعا، قامداۋدىڭ قامتاماسىز ەتۋگە ايرىقشا ئمان بەرىپ، ئوندىرىستى زور كۈشپەن يگەرىپ، قابىلەتتى جوعارىلاتىپ، قامداۋدى ورنىقتىردى، قازىر بۇكىل رايوندىق "كوجە قاتىق" ونىمدەرىنىڭ ئوندىرىسى ورنىقتى، قامداۋى جەتكىلىكتى.

ئبرىنشى، كوكونىس ئوندىرىسىنىڭ قامتاماسىزدىعى پارمەندى بولدى. اۆتونوميالى رايون ئۇرتىس 3 جىل بويى قىسقى زاپاس كوكونىس ئوندىرىسى جوسپارىن ئتۇسىرىپ، قۇرىلعىلى كوكونىس كاسپ سالاسىنىڭ داميۇعن جەدەل ىلگەرىلەتىپ، قىسقى، كوكتەمگى كوكونىس ئوندىرىسى قابىلەتىن زور كۈشپەن جوعارىلاتتى. بيىل رايونىمىزدا دابايساي، ئسابىز، شامەۇر سياقتى قىسقى زاپاس كوكونىستەردىڭ ەگىلگەن اۇدانى ئبر ميللىون 55 مىڭ مۇعا، ئونىم مولشەرى 3 ميللىون 240 مىڭ تونناعا جەتىپ، بىلتىرعىدان 340 مىڭ تونا ارتتى. قازىر بۇكىل رايوندا جينى 100 مىڭنان استام كۈن نۇرى جىلجايىندا قۇرىلعىلى كوكونىس ئوندىرىسى جۇرگىزىلۇدە، مۇنىڭ ىشىندە قاشقار ايماعىنداعى اتىزدا ئوندىرىس جۇرگىزەتىن جىلجايىدەلىڭ سانى 40 مىڭنان اسىپ، اقسۋ، حوتان سياقتى جەرلەر-دىڭ ارقايسىلارىنكى دە 10 مىڭنان استى، كۇز، قىس مەزگىلىندەگى قۇرىلعىلى كوكونىس ەگىلگەن جەر اۇدانى شامامەن 166 مىڭ مۇ، مەجەمەن ئونىم مولشەرى 453 مىڭ 800 تونا بولىپ، جەكە ـ جەكە بىلتىرعى سول تۇستاعىدان 15 مىڭ مۇ، 31 مىڭ تونا ارتتى. جالپى جاقتان قاراعاندا، قازىر قىسقى زاپاس كوكونىستىڭ ساقتالۇ مولشەرى مەن قۇرىلعىلى كوكونىستىڭ ئوندىرىس جالپى مولشەرى بۇكىل رايوندىق بيىلعى قىسقى، كەلەر جىلعى كوكتەمدەگى كوكونىس بازارىنىڭ قاجەتتى قالىپتى ەكتىلەندىرۇ، سايماسىن ورنىقتىرۇ قىزمەتىن جونىندە تىلشىلەردىڭ سۇراۋىنا جاۋاپ بەردى.

سۇراۋ: قازىر رايونىمىزداعى كوكونىس، مال شارۋاشىلىعى ونىمدەرى ئوندىرىسىنىڭ قامداۋ جاعدايى قانداي؟ اۆتونوميالى رايون قانداي شارالاردى اتقارىپ، بيىل قانداي كوكتەمدەگى بۇقارانىڭ "كوجە قاتىعن" قالاي قامتاماسىز ەتەدى؟

جاۋاپ: بيىل جىل باسىنان بەرى اۆتونوميالى رايون ىندەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ مەن ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇدى جوعارى ونىمدەلمەكپەن ئبر تۇتاس جوسپارلاۋعا تابانداي بولىپ، "كوجە قاتىق" ونىمدەرىنىڭ ئوندىرىسىن ورنىقتىرۇعا، قامداۋدىڭ قامتاماسىز ەتۋگە ايرىقشا ئمان بەرىپ، ئوندىرىستى زور كۈشپەن يگەرىپ، قابىلەتتى جوعارىلاتىپ، قامداۋدى ورنىقتىردى، قازىر بۇكىل رايوندىق "كوجە قاتىق" ونىمدەرىنىڭ ئوندىرىسى ورنىقتى، قامداۋى جەتكىلىكتى.

ئبرىنشى، كوكونىس ئوندىرىسىنىڭ قامتاماسىزدىعى پارمەندى بولدى. اۆتونوميالى رايون ئۇرتىس 3 جىل بويى قىسقى زاپاس كوكونىس ئوندىرىسى جوسپارىن ئتۇسىرىپ، قۇرىلعىلى كوكونىس كاسپ سالاسىنىڭ داميۇعن جەدەل ىلگەرىلەتىپ، قىسقى، كوكتەمگى كوكونىس ئوندىرىسى قابىلەتىن زور كۈشپەن جوعارىلاتتى. بيىل رايونىمىزدا دابايساي، ئسابىز، شامەۇر سياقتى قىسقى زاپاس كوكونىستەردىڭ ەگىلگەن اۇدانى ئبر ميللىون 55 مىڭ مۇعا، ئونىم مولشەرى 3 ميللىون 240 مىڭ تونا ارتتى. قازىر بۇكىل رايوندا جينى 100 مىڭنان استام كۈن نۇرى جىلجايىندا قۇرىلعىلى كوكونىس ئوندىرىسى جۇرگىزىلۇدە، مۇنىڭ ىشىندە قاشقار ايماعىنداعى اتىزدا ئوندىرىس جۇرگىزەتىن جىلجايىدەلىڭ سانى 40 مىڭنان اسىپ، اقسۋ، حوتان سياقتى جەرلەرىندە ئگىلگەن دەڭگەيدە ارقايسىلارىنكى دە 10 مىڭنان استى، كۇز، قىس مەزگىلىندەگى قۇرىلعىلى كوكونىس ەگىلگەن جەر اۇدانى شامامەن 166 مىڭ مۇ، مەجەمەن ئونىم مولشەرى 453 مىڭ 800 تونا بولىپ، جەكە ـ جەكە بىلتىرعى سول تۇستاعىدان 15 مىڭ مۇ، 31 مىڭ تونا ارتتى. جالپى جاقتان قاراعاندا، قازىر قىسقى زاپاس كوكونىستىڭ ساقتالۇ مولشەرى مەن قۇرىلعىلى كوكونىستىڭ ئوندىرىس جالپى مولشەرى بۇكىل رايوندىق بيىلعى قىسقى، كەلەر جىلعى كوكتەمدەگى كوكونىس بازارىنىڭ قاجەتتى قالىپتى ەكتىلەندىرۇ، سايماسىن ورنىقتىرۇ قىزمەتى تىلشىلەردىڭ سۇراۋىنا جاۋاپ بەردى.

سۇراۋ: قازىر رايونىمىزداعى كوكونىس، مال شارۋاشىلىعى ونىمدەرى ئوندىرىسىنىڭ قامداۋ جاعدايى قانداي؟ اۆتونوميالى رايون قانداي شارالاردى اتقارىپ، بيىل قانداي كوكتەمدەگى بۇقارانىڭ "كوجە قاتىعن" قالاي قامتاماسىز ەتەدى؟

جاۋاپ: بيىل جىل باسىنان بەرى اۆتونوميالى رايون ىندەتتەن ساقتانۇ ـ تىزگىندەۋ مەن ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇدى جوعارى ونىمدەلمەكپەن ئبر تۇتاس جوسپارلاۋعا تابانداي بولىپ، "كوجە قاتىق" ونىمدەرىنىڭ ئوندىرىسىن ورنىقتىرۇعا، قامداۋدىڭ قامتاماسىز ەتۋگە ايرىقشا ئمان بەرىپ، ئوندىرىستى زور كۈشپەن يگەرىپ، قابىلەتتى جوعارىلاتىپ، قامداۋدى ورنىقتىردى، قازىر بۇكىل رايوندىق "كوجە قاتىق" ونىمدەرىنىڭ ئوندىرىسى ورنىقتى، قامداۋى جەتكىلىكتى.

ئبرىنشى، كوكونىس ئوندىرىسىنىڭ قامتاماسىزدىعى پارمەندى بولدى. اۆتونوميالى رايون ئۇرتىس 3 جىل بويى قىسقى زاپاس كوكونىس ئوندىرىسى جوسپارىن ئتۇسىرىپ، قۇرىلعىلى كوكونىس كاسپ سالاسىنىڭ داميۇعن جەدەل ىلگەرىلەتىپ، قىسقى، كوكتەمگى كوكونىس ئوندىرىسى قابىلەتىن زور كۈشپەن جوعارىلاتتى. بيىل رايونىمىزدا دابايساي، ئسابىز، شامەۇر سياقتى قىسقى زاپاس كوكونىستەردىڭ ەگىلگەن اۇدانى ئبر ميللىون 55 مىڭ مۇعا، ئونىم مولشەرى 3 ميللىون 240 مىڭ تونا ارتتى. قازىر بۇكىل رايوندا جينى 100 مىڭنان استام كۈن نۇرى جىلجايىندا قۇرىلعىلى كوكونىس ئوندىرىسى جۇرگىزىلۇدە، مۇنىڭ ىشىندە قاشقار ايماعىنداعى اتىزدا ئوندىرىس جۇرگىزەتىن جىلجايىدەلىڭ سانى 40 مىڭنان اسىپ، اقسۋ، حوتان سياقتى جەرلەرىندە ئگىلگەن دەڭگەيدە ارقايسىلارىنكى دە 10 مىڭنان استى، كۇز، قىس مەزگىلىندەگى قۇرىلعىلى كوكونىس ەگىلگەن جەر اۇدانى شامامەن 166 مىڭ مۇ، مەجەمەن ئونىم مولشەرى 453 مىڭ 800 تونا بولىپ، جەكە ـ جەكە بىلتىرعى سول تۇستاعىدان 15 مىڭ مۇ، 31 مىڭ تونا ارتتى. جالپى جاقتان قاراعاندا، قازىر قىسقى زاپاس كوكونىستىڭ ساقتالۇ مولشەرى مەن قۇرىلعىلى كوكونىستىڭ ئوندىرىس جالپى مولشەرى بۇكىل رايوندىق بيىلعى قىسقى، كەلەر جىلعى كوكتەمدەگى كوكونىس بازارىنىڭ قاجەتتى قالىپتى ەكتىلەندىرۇ، سايماسىن ورنىقتىرۇ قىزمەتى تىلشىلەردىڭ سۇراۋىنا جاۋاپ بەردى.

سۇراۋ: اۆتونوميالى رايون ماڭنزدى حالىق تۇرمىسى تاۋارلارى بازارىن باقىلاۋ ـ باسقارۋ جاقتارىندا قانداي قىزمەت ىستەدى؟ قاتىستى تاراۋلار بۇكىل رايونىمىزدا-عى بازار باعاسىنىڭ ورنىقتى دا ئتارتىپتى بولۇنا قالاي كەپىلدىك ەتەدى؟

جاۋاپ: بيىل جىل باسىنان بەرى، اۆتونوميالى رايوندىق بازاردى باقىلاۋ ـ باسقارۋ تاراۋلارى "ەكىنى ئبر تۇتاس جوسپارلاۋعا" تابانداي بولىپ، ناۋقاننىڭ قامداۋ مولشەرى جەتكىلىكتى، ساتۋ مولشەرى، ساقتاۋ مولشەرى ورنىقتى ەكەن.

ەكىنشى، شينجياڭنىڭ سىرتىنداعى كوكونىستى بىرلەسپ قامتاماسىز ەتۋ، بىرلەسپ قامداۋ تۇعىرىن بەلسەندىلىكپەن قۇردى. بيىلعى قىس پەن كەلەر جىلعى كوكتەمدەگى شينجياڭنىڭ سىرتىنداعى كوكونىستىڭ قامداۋدىڭ قامتاماسىز ەتۋ، بۇقارانىڭ كوپ تۇرلىلەنگەن تۇتىنۇ قاجەتىن قاناعاتتاندىرۇ ئۇشىن، شينجياڭنىڭ سىرتىنداعى كوكونىستى بىرلەسپ قامتاماسىز ەتۋ، بىرلەسپ قامداۋ قىزمەتى باسشىلىق گرۇپپاسىن اۆتونوميالى رايون دارەجەلى ەتپ قۇرىپ، شينجياڭنىڭ سىرتىنداعى كوكونىستى ساتىپ الۋ، تاسۇ قىزمەتىن ئبر تۇتاس جوسپارلاپ سايكەستىردى. گانسۇ، سىچۋان، يۇننان، شاندۇڭ، حاينان، حنان قاتارلى كوكونىس وندىرەتىن نەگىزگى رايوندارىدا، ولكەلەردە ۇدايىلاندىرىپ ۇشتاستىرۇ، سايكەستىرۇ مەحانيزمىن قۇردى، قازىر اۆتونوميالى رايوندىق ساۋدا دىستەرى مەگگەرمەسى قاتىستى مەگگەرمەلەرمەن، مەكەمەلەرمەن بىرگە قاتىستى ولكەلەرگە، قالالارعا بارىپ، رايونمىزدىڭ قىس پەن كوكتەمگى كوكونىسىن سىرتتان تاسۇ قىزمەتىن ورىستەتىپ، ئۇرىمجى، اقسۋ قاتارلى 11 ايماق، وبلىس، قالانىڭ شينجياڭنىڭ سىرتىنداعى كوكونىس وندىرەتىن جەرلەردەن توتە ساتىپ الۋ ارناسىن دىشكەرىلەي نعايتۇدا. كەزەكتە جەر ـ جەردەگى كوكونستىڭ قامداۋى جەتكىلىكتى، ئتۇرى تولىق، بۇكىل رايوندىق كوكونستى تولايىم ساتاتىن 15 نەگىزگى بازاردىڭ كۇندىك كونس ساۋدا مولشەرى 7300 تونانداي اسادى، بۇل بۇكىل رايوندىق ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ قاجەتىن بۇكىلدەي قانا-عاتتاندىرا الادى.

ئۇشىنشى، ۇكىمەتتىڭ زاپاستى سايكەستىرۇ رولىن دىشكەرىلەي كۇشەيتتى. جەر ـ جەردىڭ ەت تۇرلەرىن، كوكونستى زاپاس ساقتاۋ مەحانيزمىن دىشكەرىلەي كەمەلەندىرۇنە جەتەكشىلىك ەتپ، ۇكىمەتتىڭ زاپاستى سايكەستىرۇ رولىن بەلسەندى لمكپەن ساۋلەلەندىرىپ، بازاردىڭ قامداۋ ـ قاجەتسىنۇدىڭ تەپە ـ تەڭدىگىن جەبەدى. جاقسىدا ورتالىق زاپاسىنان رايونمىزدا 1738 تونا مۇزداتىلعان شوشقا ەتى، 1400 تونا مۇزداتىلعان سيىر، قوي ەتى سالىندى، اۆتونوميالى رايون دارەجەلى ەت تۇرلەرىن شۇعىل جاعدايعا تۇتەپ بەرۋ بويىنشا زاپاس ساقتاۋ نسانىن ۇيمداستىرىپ اتقارۇدا ىلە، اقسۋ، قارامايلى قاتارلى جەرلەردە ۇكىمەتتىڭ زاپاس ەتىنەن نەمەسە "حالقتى يگىلىككە كەنەلتۇ ەتىنەن" 416 تونا سالىنىپ، بازاردىڭ قامداۋ ونىمدى ارتىپ، بازاردىڭ مەجەسى ورنىقتىرىلدى.

ۇكىمەتتىڭ زاپاستى سايكەستىرۇ مەحانيزمىنىڭ رولىن دىشكەرىلەي ويداعداي ساۋلەلەندىرۇ ئۇشىن، جەر ـ جەر ەت تۇرلەرى مەن قىسقى كونستى زاپاس ساقتاۋ، زاپاسقا الۋ قىزمەتىن بەلسەندىلىكپەن ۇيمداستىرىپ ورىستەتى، مەسالى، ئۇرىمجى، التاي، اقسۋ سياقتى جەرلەر جەرگىلىكتى ەت تۇرلەرىنەن 1640 تونانسىن زاپاس ساقتاۋدى جوسپارلى ورىستەتى؛ ئۇرىمجى، حوتان، قاشقار سياقتى جەرلەر ساقتاۋعا شىداماعى كوكونستەن جەكە ـ جەكە 18 مىڭ تونا، 71 مىڭ تونا، 79 مىڭ تونا زاپاسقا الدى، بۇلار ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ ەتتى الاڭسىز ساتىپ الۋىن، ارزان باعادا كوكونىس ساتىپ الۋىن پارمەندى قامتاماسىز ەتەتىن بولادى.

ئار دارەجەلى ساۋدا دىستەرى تاراۋلارى تۇرمستق قاجەتتى بۇيمدارىدى ئوندىرۇ، مانەرلەۋ، اينالمعا سالۇداعى تىركتى كاسپورىندارىدىڭ بازار-داعى تۇلعالىق رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، تاراۋلاردىڭ بىرلەسپ ارەكەتتەنۇى مەن ولكە، رايون، ايماق، وبلىس اتتاپ سايكەسپ قامتاماسىز ەتۇىن دىشكەرىلەي كۇشەيتىپ، شۇعىل جاعدايعا تۇتەپ بەرۋ بويىنشا قامداۋدى قامتاماسىز ەتۋ قابىلەتىن كۇشەيتپ، بيىلعى قىس پەن كەلەر جىلعى كوكتەمدە بۇكىل رايوندىق ماڭنزدى تۇرمستق قاجەتتى بۇيمدارىدىڭ قامداۋنىڭ جەتكىلىكتى، باعاسىنىڭ ورنىقتى بولۇنا شنايى كەپىلدىك ەتەدى.

**سۇراۋ: اۆتونوميالى رايون ماڭنزدى حالىق تۇرمىسى تاۋارلارى بازارىن باقىلاۋ ـ باسقارۋ جاقتارىندا قانداي قىزمەت ىستەدى؟ قاتىستى تاراۋلار بۇكىل رايون